ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ΄ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ. 47

ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΤΗΣ Δ. Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ

᾿Αριθ. {πρωτ. 174. / Διεκπ. 5182 ᾿Εν ᾿Αθήναις τῇ 24 Νοεμβρίου 1928

Πρὸς

Τὴν Α. ᾿Εξοχότητα τὸν Κύριον Πρωθυπουργόν.

῾Η Δ. ῾Ιερὰ Σύνοδος τῆς ᾿Εκκλησίας τῆς ῾Ελλάδος μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πληροφορηθεῖσα παρὰ τῆς παρουσιασθείσης πρὸ ῾Υμῶν ἀντιπροσωπείας Αὐτῆς τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον, ὅ ἐπεδείξατο ἡ ῾Υμετέρα ᾿Εξοχότης διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τῆς ᾿Εκκλησίας, εὐχαρίστως ὑποβάλλει Αὐτῇ τὸ ζητηθὲν περὶ αὐτοῦ ὑπόμνημα.

᾿Εξοχώτατε!

῾Ως καὶ προφορικῶς ἐδηλώθη ῾Υμῖν ἡ ᾿Εκκλησία εὑρίσκεται πρὸ οἰκονομικοῦ ἀδιεξόδου, ἀδυνατοῦσα νὰ ἐπαρκέσῃ καὶ εἰς μέρος ἀκόμη τῶν νόμῳ ἐπιβεβλημένων Αὐτῇ ὑποχρεώσεων.

Τὸ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1910 ὑποκατέστησε τὸ Κράτος ἐν τῇ ὑποχρεώσει τῆς μισθοδοτήσεως τῶν ᾿Αρχιερέων, ἱεροκηρύκων καὶ μέχρις οὗ πρὸ πολλοῦ καὶ τῶν Καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν, ἐν ᾧ εἶχε πλήρη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐπάρκειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὑποχρεώσεων τούτων, ἤδη εὑρίσκεται ἐν πλήρει ἀδυναμίᾳ μέχρι τοῦ σημείου μάλιστα νὰ καθυστερῆται ὁ μισθὸς τῶν ὑπ᾿ αὐτοῦ μισθοδοτουμένων ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον. Αἱ φωναὶ ἀπελπισίας καὶ αἱ ἐπικλήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἠνάγκασαν τὸ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμεῖον νὰ συνάψῃ δάνειον πέντε ἑκατομμυρίων παρὰ τῆς ᾿Εθνικῆς Τραπέζης, δι᾿ οὗ ἐξώφλησε τοὺς καθυστερουμένους μισθούς, χωρὶς νὰ μνημονεύσωμεν προγενεστέρων ἀνεξοφλήτων διὰ παρόμοιον σκοπὸν δανείων ληφθέντων ἐκ τῶν ἀποθεμάτων ῾Ιερῶν τινων Μονῶν. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν ὅμως καὶ τοῦ ἀνωτέρω δανείου στυγνὸν καὶ ἀπειλητικὸν τὸ φάσμα τῆς πείνης προβάλλει εἰς τοὺς παρὰ τοῦ ᾿Εκκλησ. Ταμείου μισθοδοτουμένους.

Πολλὰ βεβαίως τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης δυσπραγίας τοῦ Γεν. ᾿Εκκλησιαστ. Ταμείου, θὰ σημειώσωμεν ὅμως ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν, εἶναι δὲ ταῦτα: α΄) ῾Η διὰ τῶν ἀπαλλοτριώσεων μείωσις ἐν μεγάλῃ κλίμακι τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, καὶ συνεπῶς καὶ τῶν ἐκ ταύτης προσόδων. β΄) ῾Η κατ᾿ ἀντίστροφον λόγον ἐπιβολὴ νόμῳ νέων βαρῶν τῷ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμείῳ, καὶ γ΄) ῾Η διὰ νόμου ἀπαγόρευσις ἀναγραφῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους τῆς τέως παρεχομένης τῷ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμείῳ ἐπιχορηγήσεως.

Τοῦτο κατέφερε τὸ τελευταῖον πλῆγμα κατὰ τῆς ἀντοχῆς τοῦ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμείου, εἶναι δὲ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, Κύριε Πρόεδρε, νὰ ἐπανορθωθῇ ἡ ἀδικία αὕτη παρὰ τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον, ἀπαλλοτριῶσαν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς περιουσίας τῆς ᾿Εκκλησίας, προέβη δυστυχῶς καὶ εἰς τὴν στέρησιν τοῦ γλίσχρου τούτου ἐπιδόματος. Δηλοῦμεν δὲ ὅτι ἄνευ αὐτοῦ τὸ Γεν. ᾿Εκκλησ. Ταμεῖον θὰ παύσῃ λίαν προσεχῶς τὰς πληρωμάς του, ἵνα ρίψῃ εἰς νέαν ἀγωνίαν καὶ ἀπελπισίαν τοὺς παρ᾿ αὐτοῦ μισθοδοτουμένους. Καὶ ταύτας μέν, πεποίθαμεν, ὅτι θὰ προλάβῃ ἡ ῾Υμετέρα ᾿Εξοχότης διατάσσουσα τὴν ἐπανάληψιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους παροχῆς τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη ῥιζικῆς τοῦ οἰκονομικοῦ τῆς ᾿Εκκλησίας ζητήματος λύσεως. Λέγοντες δὲ ζήτημα οἰκονομικὸν τῆς ᾿Εκκλησίας, ἐννοοῦμεν οὐχὶ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ᾿Αρχιερέων μόνον καὶ ῾Ιεροκηρύκων καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἵνα ἀποκτήσωμεν μεμορφωμένον τοιοῦτον, δυνάμενον εὐεργετικῶς νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς κοινωνίας καὶ νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος εἰς τὸ ἔργον τῆς Πολιτείας ἀντιμετωπιζούσης ἀπειλητικὰ τὰ ἀνατρεπτικὰ ῥεύματα τῶν νέων ἀντικρατικῶν καὶ ἀντικοινωνικῶν θεωριῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατέστη τοῦτο δυσχερές πως ἕνεκα τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀθρόων ἀπαλλοτριώσεων τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, πολλάκις οὐχὶ πρὸς ἐγκατάστασιν ἀκτημόνων, ἀλλὰ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς βουλιμίας ἐπιτηδείων τινῶν καὶ αὔξησιν τῆς καὶ ἄλλως πλουσίας αὐτῶν περιουσίας. ᾿Αλλὰ καὶ ἡ ὑπολειφθεῖσα μοναστηριακὴ περιουσία, ἐὰν

ἀνακοπῇ μὲν τὸ ῥεῦμα τῶν ἀπαλλοτριώσεων, γένηται δὲ καλλιτέρα αὐτῆς ἐκμετάλλευσις, εἶναι ἱκανὴ νὰ λύσῃ ἐν μέρει τὸ οἰκονομικὸν τῆς Ἐκκλησίας ζήτημα, οὗ ἡ πλήρης λύσις εἶναι δυνατὴ καὶ ἐπιτευκτή, ἐὰν καὶ οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ ἔλθωσιν, ὡς εἶναι δίκαιον, ἐπίκουροι διὰ ποσοστῶν ἐκ τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν, διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ παρ' αὐτοῖς ὑπηρετοῦντος ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Διὰ τὴν καλλιτέραν δὲ διαχείρισιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῆς ὑπολειφθείσης μοναστηρ. περιουσίας δύο προὐτάθησαν συστήματα: α΄) Τὸ τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ καὶ β΄) τὸ τῆς διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ῥευστοποιήσεως αὐτῆς.

Κατὰ τὸ πρῶτον σύστημα θὰ διωργανοῦτο αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἀποτελῶν τμῆμα ἀνεξάρτητον τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης (περὶ οὗ μάλιστα τότε ἐλέγετο ὅτι θὰ ἀπέβαλλε τὴν στρατιωτικὴν χροιὰν) ἀπολαῦον ὅλων τῶν προνομιῶν καὶ τῶν εὐεργετικῶν ὑπὲρ τούτου νόμων.

Κατὰ τὸ δεύτερον σύστημα ἡ Ἐκκλησία θὰ ἀνέθετεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ συμβάσεως τὴν ῥευστοποίησιν ὅλης τῆς ἀγροτικῆς καὶ ἀστικῆς περιουσίας, ἐκτὸς ὀλίγης περὶ τὰς Ἱερὰς Μονὰς καλλιεργησίμου γῆς. Καίτοι δὲ δὲν ὑπάρχει κτηματολόγιον, οὐχ ἧττον δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος, ὅτι προσεγγίζομεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι ἡ τοιαύτη τῶν Ἱερῶν Μονῶν περιουσία θὰ ἀνέρχεται εἰς ἓν περίπου δισεκατομμύριον. Θὰ ἀπέφερε δὲ αὕτη πρὸς 7 ο]ο ὁμολογίας τοῦ Κράτους 70 ἑκατομμύρια, ἐνῷ σήμερον μόλις δέκα ἑκατομμύρια ἀποφέρει, ἐκπιπτομένων τῶν πρὸς καλλιέργειαν καὶ τῶν συναφῶν δαπανῶν.

Ἡ Ἱεραρχία συνελθοῦσα πρὸ μηνῶν προέκρινε μεταξὺ τῶν δύο συστημάτων τὸ δεύτερον: 1) Διότι ὁ αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστῇ ἐν τῷ μέλλοντι τροποποιήσεις ἀναλόγως τῆς ἑκάστοτε κυβερνητικῆς ἀντιλήψεως, ὥστε νὰ καταστῇ ἐν τέλει ἀγνώριστος καὶ νὰ μὴ ἐξυπηρετῇ ὃν προέθηκαν αὐτῷ σκοπόν. 2) Διότι πάλιν ἡ Ἐκκλησία θὰ ἔμενε διαχειριστὴς τῆς κολοσιαίας ταύτης περιουσίας, ἀπεδείχθη δέ, καίτοι πολλάκις οὐχὶ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, ἀνεπιτηδεία πρὸς τοῦτο, καὶ 3) Διότι θὰ ἠδύνατο ὀψέποτε ἀριστερίζουσα Κυβέρνησις νὰ ἀποστερήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τῆς ὑπολειφθείσης περιουσίας καὶ νὰ ἀπογυμνώσῃ τέλεον αὐτήν. Ἐνῷ διὰ τοῦ συστήματος τῆς διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ῥευστοποιήσεως τῆς μοναστηρ. περιουσίας 1) ἀπαλλασσόμεθα τοῦ μειονεκτήματος νὰ εἶναι ἡ Ἐκκλησία διαχειριστὴς μετὰ μικρᾶς ἀποδόσεως τῆς μοναστηρ. περιουσίας, ἥτις οὕτω πολλαπλάσια θὰ ἀποδώσῃ, 2) διευκολύνει ἡ Ἐκκλησία τὸ ἔργον τῆς Πολιτείας τῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων καὶ ἀκτημόνων, 3) ἐξασφαλίζει εἰς ἀκέραιον τὴν ὑπολειφθεῖσαν περιουσίαν τὴν ῥευστοποιουμένην. Προὐτιμήθη δὲ ἐν τῇ ῥευστοποιήσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, διότι ἐθεωρήθη αὕτη ὡς καταλληλοτέρα πρὸς τοῦτο ὥστε διαθέτουσα τεχνικὰς ὑπηρεσίας καὶ ὅλα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξησφάλιζον ἀκριβῆ καταγραφὴν τῆς περιουσίας καὶ ἐκποίησιν αὐτῆς ὑπὸ τοὺς συμφεροτέρους ὅρους.

Τὴν ὑπὲρ τῆς διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ῥευστοποιήσεως τῆς μοναστηρ. περιουσίας προτίμησίν της ἡ Ἱεραρχία ἀνέφερε τότε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, παρακαλοῦσα ἵνα προβῇ εἰς τὰς περαιτέρω ἐνεργείας πρὸς σύναψιν τῆς συμβάσεως. Ἡ ἐπακολουθήσασα ὅμως πτῶσις τῆς Κυβερνήσεως ἀνέκοψε τὴν πρόοδον τῶν συνεννοήσεων.

Καὶ παρ' Ὑμῶν μὲν ἤδη, Κύρε Πρόεδρε, ἀπεκδέχεται ἡ Ἐκκλησία τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἀνωτέρω σχεδίου, ἐὰν ἄλλο καλλίτερον καὶ ἀσφαλέστερον ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης δὲν εὕρισκε, θὰ διηυκολύνετο ὅμως τὸ ἔργον τῆς λύσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τῆς Ἐκκκλησίας, ἂν ἀπηλλάσσετο αὕτη ἐν μέρει τῶν μεταγενεστέρως τῷ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείῳ ἐπιβληθέντων βαρῶν, ὧν ἐμνημονεύσαμεν ὡς τρίτης αἰτίας τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ δυσπραγίας.

Ἐνῷ τὸ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμεῖον ἐμισθοδότει κατ' ἀρχὰς τριάκοντα τρεῖς μόνον Ἀρχιερεῖς τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, προσετέθησαν ἀργότερον τεσσαράκοντα ἑπτὰ τῶν Νέων Χωρῶν, μετ' ἰσαρίθμων Μητροπολιτικῶν Γραφείων ὧν ὁ καταρτισμὸς ἤρξατο ἤδη κατόπιν τῆς διοικητικῆς ἀφομοιώσεως τῶν Μητροπόλεων αὐτῶν, αὐξηθεισῶν οὕτω τῶν δαπανῶν κατὰ 150 ο)ο διὰ τὰ Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα, ἐνῷ αἱ ἐκ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῶν Νέων Χωρῶν αὐξήσεις τῶν προσόδων τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου εἶναι μόλις 15 ο)ο Ὁ μέγας οὗτος ἀριθμὸς τῶν Μητροπόλεων ὁ δικαιολογούμενος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας διὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἐθνικὴν ἀποστολὴν τοῦ Κλήρου εἶναι σήμερον δυνατὸν καὶ μάλιστα ἐπιβεβλημένον νὰ ἐλαττωθῇ σημαντικῶς οὐ μόνον ἐν ταῖς Νέαις Χώραις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ νὰ προσεγγίσῃ πρὸς τὰς ἀναλογίας τὰς ἐν ταῖς λοιπαῖς ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις ὑπαρχούσας. Θὰ εἴχομεν οὕτως ἐκτὸς ἄλλων πλεονεκτημάτων καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς μειώσεως κατ' ἀναλογίαν τοῦ ποσοῦ τῶν μισθοδοσιῶν τῶν Ἀρχιερέων, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τῶν μισθοδοσιῶν τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων, ἐλαττουμένων καὶ αὐτῶν κατ' ἀνάγκην.

Οὕτω, Κύριε Πρόεδρε, διὰ μὲν τῆς παροχῆς ἐπι-

δόματος ἐκ 5 ἑκατομμυρίων θὰ σώσητε τὸ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμεῖον ἀπὸ τῆς ἐπικειμένης ἀφεύκτου παύσεως πληρωμῶν, διὰ δὲ τῆς ἐλαττώσεως τῶν δαπανῶν αὐτοῦ, αὐξήσεως δὲ καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν προσόδων αὐτοῦ κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα ἀνωτέρω τρόπον ἢ ἄλλον τινά, συνεπικουρούντων καὶ τῶν Ἱερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν, λύεται τὸ ἀπὸ μιᾶς ὅλης ἑκατονταετηρίδος ἄλυτον παραμένον οἰκονομικὸν ζήτημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐδικαιοῦτο μείζονος νὰ τύχῃ τῆς προσοχῆς καὶ στοργῆς τῆς Πολιτείας.

Πεποιθότες ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ υἱοθετήσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ δώσῃ τὴν εὐκταίαν εἰς τὸ οἰκονομικὸν αὐτῆς ζήτημα λύσιν, ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ διατελοῦμεν διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Πρόεδρος
† Ὁ Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ
† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΙΩΑΚΕΙΜ
† Ὁ Ἰκαρίας ΝΕΟΦΥΤΟΣ
† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΣΥΝΕΣΙΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Ὁ Α΄ Γραμματεὺς Ἀρχιμ. **Γερμανὸς Ρουμπάνης**

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΚΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ

Ἡ ἐφημερὶς «Ριζοσπάστης» τῆς 6ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐδημοσίευσεν ἀρθρίδιον μὲ τὸν τίτλον γενικὸν μέν, «ἐπιστημονικὰ ζητήματα», εἰδικὸν δέ, «ὁ οὐρανός». Τὸ ἀρθρίδιον δὲν ἔχει ὑπογραφήν, ἴσως ἐκ μετριοφροσύνης τοῦ γράψαντος. Τὸ ἀρθρίδιον ἀφοῦ περιγράφει δι' ὀλίγων τὸ σύμπαν, ἐπαναλαμβάνει τὰς γνωστὰς θεωρίας τῶν ὑλιστῶν ὅτι ἡ ὕλη εἶναι ἄναρχος καὶ αἰωνία καὶ καταλήγει ὅτι πᾶσα ἡ ἐξέλιξις τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καὶ αἱ κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων ὀφείλονται εἰς τὸν νόμον τῆς ἕλξεως. Τὸ πᾶν διὰ τὸν ἀρθρογράφον εἶνε ὁ νόμος τῆς ἕλξεως. Ἄλλη βούλησις ὑπερφυσικὴ ἐκτὸς τοῦ κόσμου ἐνεργοῦσα δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὸν ἀρθρογράφον. Δὲν ἐννοεῖ ὅμως ὁ γράψας τὰ ἀνωτέρω ὅτι ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν ὑψίστης ποιητικῆς αἰτίας καὶ ἀποδίδων τὰ πάντα εἰς τὴν παγκόσμιον ἕλξιν, δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ θεοποιήσῃ αὐτὴν τὴν Ἕλξιν. «Ἐλάτρευσε», δηλαδή, «τὴν κτίσιν παρὰ τὸν κτίσαντα».

Τοῦτο συνήθως συμβαίνει εἰς τοὺς ἀρνουμένους τὸν Θεόν. Μεταβιβάζουν τὴν πίστιν των εἰς ἄλλο ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον, κατ' αὐτούς, δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὰ φαινόμενα τοῦ φυσικοῦ κόσμου. Οἱ λέγοντες ὅμως ταῦτα, ὧν μεταξὺ καὶ ὁ ἀνώνυμος ἀρθρογράφος τοῦ «Ῥιζοσπάστου», ἐκφέρουν προσωπικήν των γνώμην, δὲν ὁμιλοῦν ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης. Ἡ ἐπιστήμη εἰς τὸ ζήτημα τῆς κοσμογονίας δὲν εἶπε τὴν τελευταίαν της λέξιν. Καὶ οὔτε θὰ τὴν εἴπῃ, ἐπειδὴ στηρίζεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἐμπειρίαν. Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι διὰ νὰ ἐξηγήσωσι τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ φυσικοῦ ἢ ὑλικοῦ κόσμου, παραδέχονται σειρὰν διαφόρων προηγουμένων καταστάσεων, ὧν ἡ ἀρχικὴ μορφὴ εἶνε ἡ τῆς φωτονεφέλης, ἐξ ἧς διὰ κινήσεως περιστροφικῆς παρήχθησαν τὰ διάφορα οὐράνια σώματα καὶ ὁ ἡμέτερος πλανήτης. Τίς ἔδωκε τὴν περιστροφικὴν κίνησιν, εἶνε ἀνεξερεύνητον διὰ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Τὴν ἀπάντησιν δίδει ἡ θρησκεία συμπληροῦσα τὸ κενὸν τῆς ἐπιστήμης καὶ διδάσκουσα ὅτι ἐπέκεινα τοῦ κόσμου ὑπάρχει ἡ ὑψίστη ποιητικὴ αἰτία αὐτοῦ, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε τὴν ὕλην καὶ καθώρισε τοὺς νόμους αὐτῆς. Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τῆς θρησκείας ἱκανοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ συμφωνεῖ πρὸς τὴν λογικήν. Ὅστις νομίσῃ ὅτι δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὴν ἐξήγησιν αὐτὴν τῆς θρησκείας καὶ στραφῇ ἀλλαχοῦ, θὰ θεοποιήσῃ καὶ θὰ λατρεύσῃ τὰς φυσικὰς δυνάμεις, διότι ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀδύνατον νὰ ζήσῃ καὶ νὰ διανοηθῇ ἄνευ τελικῶν σκοπῶν καὶ ἰδανικῶν.

Παραλείπω καὶ μερικὰ ὀξύμωρα καὶ ἀντιφάσεις εἰς τὸ ἀρθρίδιον τοῦ «Ῥιζοσπάστου» καθὼς λ. χ. διάστημα σχεδὸν κενὸν καθὼς καὶ τὸ ὅτι, ἐνῷ ὁ ἀστρονόμος καὶ φυσιοδίφης Λαπλὰς εἶπεν εἰς τὸν Μέγαν Ναπολέοντα ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ὑποθέσεως περὶ Θεοῦ, κατωτέρω ἀναφέρεται ὅτι ὁ Λαπλὰς ἐζήτησε τὴν πρώτην αἰτίαν τῆς κινήσεως εἰς μίαν ὑπερφυσικὴν δύναμιν! Καὶ ἐν τούτοις ὁ γράψας τὸ ἀρθρίδιον, τὸ ἐτιτλοφόρησεν «ἐπιστημονικὰ ζητήματα!».

Ἀρχιμ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΝΤΟΥΔΗΣ

ΘΕΡΙΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τόσον τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καὶ μορφωτικὰ ἱδρύματα ὅσον καὶ αἱ διάφοροι ἐπιστημονικαὶ Ὀργανώσεις ἐν Ἀμερικῇ, τῇ κατ' ἐξοχὴν ἴσως χώρᾳ τῆς ἀναζητήσεως τοῦ ὠφελίμου, διέρχονται τὰς ὡραίας τοῦ θέρους ἡμέρας ἐν συνδυασμῷ τοῦ τερπνοῦ μετὰ τοῦ ὠφελίμου καὶ μαθημάτων μὴ στερουμένων καὶ ἀναλόγου ψυχαγωγίας πλουτοῦσι τὰς γνώσεις τῶν ἐφιεμένων εἴτε ἐν τακτικοῖς ἐξοχικοῖς σχολείοις, εἴτε ἐν ἐκτάκτοις θεριναῖς κατασκηνώσεσι.

Τὴν κοινὴν ταύτην κατεύθυνσιν ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης τρόφιμοι καὶ διοργανοῦσιν ἐν θαυμασίαις τοποθεσίαις θερινὰ Θεολογικὰ Συνέδρια πολλῆς ὠφελείας πρόξενα, καθὼς ἀντελήφθην. Συνέπιπτεν ὅμως, δυστυχῶς, ὁ χρόνος τῶν ἐν λόγῳ Συνεδρίων, εἰς τὰ ὁποῖα φιλόφρονας εἶχον προσκλήσεις, πρὸς ἀσχολίας μου, καὶ διὰ τοῦτο μόνον ἑνὸς ἐξ αὐτῶν θὰ δυνηθῶ νὰ δώσω σύντομον περιγραφήν.

Τὸ ἐν τῇ μικρᾷ, ἀλλὰ γραφικωτάτῃ Ἰθάκῃ τῆς πολιτείας τῆς Ν. Ὑόρκης περίφημον Πανεπιστήμιον τοῦ Cornell ἐφιλοξένησε διὰ πέμπτην φορὰν καὶ

κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τὰ μέλη τοῦ «Θερινοῦ Συνεδρίου τῶν κληρικῶν τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου». Θὰ ἐχρειάζετο ὅμως κάλαμος Παπαδιαμάντη ἢ ἄλλου τινὸς ἐκ τῶν νεωτέρων λογοτεχνῶν διὰ τὴν περιγραφὴν τῶν καλλονῶν τῆς νεωτέρας ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ Ἰθάκης καὶ τοῦ ὑπερόχου μέρους, ὅπου τὸ Cornell Πανεπιστήμιον. Δασώδεις λοφίσκοι, κοιλάδες ὡραιόταται, ποταμοί, καταρράκται καὶ λίμναι ἀποτελοῦσι τὸ πλαίσιον καταφύτου λόφου μὲ ὑψηλὰ δένδρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προβάλλουν τὰ ὑπερεβδομήκοντα μεγαλοπρεπῆ κτίρια τοῦ Cornell Πανεπιστημίου, τοῦ μορφοῦντος περὶ τοὺς δεκακισχιλίους φοιτητάς. Ὅλα ἐκεῖ εἶναι καλὰ καὶ τερπνὰ καὶ τῶν ζεφύρων αἱ ζείδωροι αὖραι, τῶν φυλλωμάτων οἱ γλυκεῖς ψίθυροι, τῶν μεγάλων δένδρων αἱ ἐπὶ τῆς παχείας χλόης παχύταται σκιαὶ καὶ τῶν καθ' ὥραν ἁρμονικῶς ἠχούντων κωδώνων οἱ ἦχοι πολλῆς πληροῦσι γαλήνης τὴν ψυχὴν τοῦ μέχρις ἐκεῖ ἀναβαίνοντος ἀνθρώπου. Ὁ ἀπὸ τῆς πόλεως θόρυβος, ἐκπρόσωπος τῆς ὕλης καὶ τοῦ φθαρτοῦ κόσμου, φθάνει δειλιῶν καὶ ἐξησθενημένος ἕως ἐκεῖ, ὅπου τὸ πνεῦμα βασιλεύει καί, εὐλαβούμενος τὴν εἰς τὴν ἀθανασίαν δουλεύουσαν νεκρικὴν σιγήν, δὲν τολμᾷ τίποτε νὰ ἐγγίσῃ καὶ οὐδένα νὰ ἐνοχλήσῃ.

Εἰς τοιοῦτον λοιπὸν ἥρεμον καὶ τερπνὸν τόπον αἱ Ἐκκλησίαι τῶν Ἀνατολικῶν Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐκάλεσαν τοὺς λειτουργοὺς αὐτῶν, ὅπως διέλθωσι δεκαπέντε εὐχαρίστους ἡμέρας ἀλληλοδιδασκόμενοι καὶ συσκεπτόμενοι περὶ τῶν ἀφορώντων αὐτοὺς καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ζητημάτων. Τὰ κατὰ τὰς διαφόρους συνεδρίας διαλεκτικῶς ἐξονυχισθέντα θέματα ἦσαν πολλά, ἀνάλογα πρὸς τὴν πολυειδῆ δρᾶσιν τῶν Ἀμερικανικῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὰς ὁποίας, λόγῳ τῆς ἐνεργοῦ αὐτῶν διεισδύσεως εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, παρουσιάζονται προβλήματα πολλὰ καὶ ποικίλα, μὴ δυνάμενα ἐν βραχυτάτῃ ἀνταποκρίσει νὰ ἐκτεθῶσι. Σημειῶ μόνον ὅτι ἰδιαιτέρως καὶ μετὰ πολλῆς λεπτομερείας ἀνεπτύχθησαν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐργασίαν ζητήματα, καθ' ὅσον, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ χώρᾳ ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνὰ τὰς μεγάλας ἐκτάσεις τῆς Ἀμερικῆς διεσπαρμένων ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, τῶν ὁποίων τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας μετὰ πολλῶν κόπων καὶ θυσιῶν ἐξυπηρετοῦσι πλήρως καὶ ἀγογγύστως οἱ Ἀμερικανοὶ κληρικοί.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν σοβαρῶν τούτων θεμάτων ἐδιδάχθησαν ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας παρὰ γνωστῶν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν δύναμιν καθηγητῶν καὶ τὰ κάτωθι μαθήματα κατ' ἐκλογὴν παρακολουθούμενα παρὰ τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου.

1) Ἡ Οἰκογένεια (τὰ κοινωνικὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου οἰκογενείας· ἡ οἰκογένεια ὡς κοινωνικὸς θεσμός).

2) Τὸ πρόγραμμα τῆς ἀγροτικῆς Ἐκκλησίας (καθορισμοί, ὑποδείξεις, δυνατὸν ἐπιτυχίας).

3) Ἡ ἀγροτικὴ ζωὴ ἐν τῇ Βίβλῳ (τὰ ἐξ αὐτῆς ἀνθρωπιστικὰ στοιχεῖα ἐν τῇ βιβλικῇ φιλολογίᾳ· τὸ ἐν αὐτῇ ὑλικὸν πρὸς ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν).

4) Καθημερινὴ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευσις (Διοργάνωσις καὶ διοίκησις ἡμερησίων ἐκκλησιαστικῶν σχολείων, ἱστορία, τύποι, προγράμματα, διδάσκαλοι, ἐκδόσεις καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις).

5) Ἐργασία μετὰ τῆς νεολαίας (μέθοδος καὶ ὕλη διδασκαλίας· πῶς ὑποδεικτέα ἡ ἐργασία εἰς τὴν νεολαίαν. Συζήτησις καὶ μελέτη τῶν προβλημάτων τῆς νεολαίας).

6) Ἀγροτικὴ κοινωνιολογία (σπουδὴ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων ὡς βάσις διὰ τὴν κοινωνικὴν διοργάνωσιν τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς).

7) Εἰδήσεις περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐκδόσεων μετ' ἀναλόγου κριτικῆς.

8) Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ (ποῖαι αἱ νεώτεραι ἀνάγκαι ἐν τῇ Ἐκκλησ. Ἀρχιτεκτονικῇ ἔν τε ταῖς πόλεσι, τοῖς χωρίοις καὶ τοῖς ἀγροῖς).

9) Δραματοποίησις καὶ πομπὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (ἀξία, ὕλη, μέθοδος, χρῆσις).

10) Ἱστορικαὶ διηγήσεις ἐν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ (τρόπος καὶ χρόνος χρήσεως ἱστοριῶν ἐν κηρύγμασι καὶ διδασκαλίαις καὶ πόθεν ληπτέαι αὗται).

11) Διοργάνωσις τῶν ἀγροτικῶν Κοινοτήτων (μελέτη καὶ ἀνάλυσις τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν).

12) Κοινὰ προβλήματα τῆς γεωργίας (Γεωργικὴ κατάπτωσις, αἰτίαι αὐτῆς καὶ πιθανὴ διάρκεια· διαρρυθμίσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἀγρότου πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, συνεργατικὸν ἐμπόριον· φορολογία καὶ νομοθετικὰ μέτρα προτεινόμενα διὰ τὴν περίθαλψιν τῆς γεωργίας).

13) Ἀγροτικὴ Ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις (Διοικητικὰ προβλήματα τοῦ ἀγρότου Ἐφημερίου· Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομολογία· ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Νεολαία· αἱ διάφοροι τυχὸν δογματικαὶ συγγένειαι. Τοπικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ὀργάνωσις καὶ σχέσις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ὅλην Κοινότητα).

14) Τὰς ὁ τρόπος τῆς προόδου τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἱδρυομένων σχολείων (ἡ εὐθύνη τῶν κληρικῶν διὰ τὰ Ἐκκλ. σχολεῖα, ἡ χρῆσις τῶν ἐν λόγῳ σχολείων ὡς μία εὐαγγελικὴ δρᾶσις· σκοποί, ὀργάνωσις, ἐφοδιασμοί, μαθήματα πρὸς μελέτην).

15) Περιπτώσεις ἐκτάκτου ἐργασίας διὰ τοὺς κληρικούς· (κατάδικοι, ἀσθενεῖς, διανοητικῶς πάσχοντες, τὰ προβλήματα αὐτῶν καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτῶν φροντίδες).

16) Αἱ μεγαλύτεραι Ἐνορίαι (Τί ἐκ τῶν ἐν ταῖς μεγάλαις ἐνορίαις δύναται νὰ προσαρμοσθῇ καὶ εἰς ἀγροτικὰς Κοινότητας· προβλήματα ἐγειρόμενα κατὰ τὴν δρᾶσιν τῶν ποιμένων ἐν τῇ θρησκευτικῇ ἐκπαιδεύσει μεταξὺ ὁμάδων Ἐκκλησιῶν καὶ προγράμματα συνεργασίας τῶν διαφόρων δογμάτων.

17) Θερινὰ Ἐκκλησιαστικὰ σχολεῖα (Ἱστορία, διοργάνωσις, διοίκησις, προγράμματα, δημοσιεύσεις διδάσκαλοι, οἰκονομικὴ κατάστασις καὶ σχέσις πρὸς τὸ ὅλον ἐκκλησιαστικὸν πρόγραμμα).

18) Σπουδὴ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας (διανοητική, ἠθική, κοινωνικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀνάπτυξις τῶν παίδων καὶ τῶν ἐφήβων· ἀξία καὶ χρησι-

μότης τῶν τοιούτων πληροφοριῶν διὰ τὸν κληρικόν).

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τακτικῶν μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπησχόλουν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἀπὸ τῆς 8 π. μ.—1 μ. μ. ἑκάστην ἡμέραν, καὶ ἔκτακτοι ἐγένοντο ἑσπεριναὶ διαλέξεις ὑπὸ σοφῶν κληρικῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις κυρίως οἱ ἀγορηταὶ ἀνέπτυσσον ζητήματα σοβαρὰ ἐκ τῆς πολυετοῦς ποιμαντιρικῆς αὐτῶν δράσεως. Οὕτω λ. χ. ἐκτὸς τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Charles Fiske τοῦ ἀρκετὰ ἱκανοποιήσαντος τὸ Συνέδριον, καὶ ὁ Αἰδ. Arthus N. Hewett, συγγραφεὺς ἑνὸς ὡραίου ἔργου «τὰ κωδωνοστάσια ἐν μέσῳ τῶν λόφων», ἐξιστόρησεν εἰς σειρὰν διαλέξεων τὴν εἰκοσαετῆ αὐτοῦ ποιμαντορίαν ἔν τινι πολιτείᾳ μὲ γενικὸν τίτλον τῶν διαλέξεων αὐτοῦ « ὁ οἰκονόμος τῶν Σοδόμων» Ἐπίσης ὁ Αἰδ. Lloyd Cherters ὡμίλησεν περὶ τῆς ἐργασίας τῶν περιοδευόντων Εὐαγγελιστῶν κ. ἄ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ταῖς κοιναῖς συναντήσεσι τῶν εἰς διάφορα δόγματα ἀνηκόντων κληρικῶν. Δὲν παρελήφθησαν ὅμως καὶ αἱ κατ' ἰδίαν ἐργασίαι μιᾶς ἑκάστης τῶν προτεσταντικῶν παραφυάδων,αἱ ὁποῖαι, παρὰ τὴν κοινὴν αὐτῶν καταγωγην, ἔχουσι καὶ θέματα μὴ κοινοῦ διὰ πάσας ἐνδιαφέροντος. Οὕτως ἐν τῷ μεγάρῳ τῷ στεγάζοντι τοὺς κληρικοὺς τῆς καὶ ἐμὲ φιλοξενησάσης Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας καθημεριναὶ καὶ πολύωροι ἐλάμβανον χώραν συνεδριάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἀνεπτύσσοντο πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Ἐπισκοπιανὴν Ἐκκλησίαν τόσον ἐκκλησιαστικὰ ὅσον καὶ καθαρῶς κοινωνικὰ ζητήματα. Ἐν ταῖς ἰδιαιτέραις ταύταις συναντήσεσι παρεστάθησαν λεπτομερῶς αἱ σημεριναὶ τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκλησίας ἀνάγκαι καὶ ὑπεδείχθη δι' ἀκριβεστάτων στατιστικῶν ἡ καθόλου αὐτῆς κατάστασις.

Τὰς ἐν λόγῳ ἰδιαιτέρας συνεδρίας διηύθυνεν ὁ ἐκ Ν. Ὑόρκης Ἀρχιδιάκονος U. W. Foreman, Γραμματεὺς τοῦ Ἐπισκοπιανοῦ τμήματος τῆς ἀγροτικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐργασίας. Ὑπεβλήθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν διάφορα σχέδια μιᾶς καλλιτέρας ἐκκλησιαστικῆς αὔριον καὶ ἠκούσθησαν μετὰ προσοχῆς τὰ ἐκ τῆς ποιμαντορικῆς ἑκάστου πείρας ἀνακοινούμενα πορίσματα. Ἐζητήθη ὅπως ἕκαστος κληρικὸς ὑποβάλῃ ἐγγράφως καὶ ἀναπτύξῃ καὶ προφορικῶς «ποῖον τὸ μέγιστον ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ πρόβλημα καὶ πῶς προσπαθεῖ νὰ λύσῃ αὐτό». Ἐφ' ἑκάστης ὡς ἄνω μελέτης ἠδύναντο πάντες οἱ λοιποὶ νὰ ἐκφέρωσι τὰς γνώμας αὐτῶν. Ἐν ἑτέρᾳ συνεδρίᾳ παρεκλήθησαν τὰ μέλη ὅπως διατυπώσωσι τὰς κρίσεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἀναγνωσθέντων ὑπ' αὐτῶν βιβλίων. Ἐπίσης ἐζητήθη τὸ πρόγραμμα τῆς ἐργασίας ἑκάστου διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1929 καὶ ἄλλα πολλά. Δὲν παραλείπω περαίνων νὰ σημειώσω ὅτι ἑκάστης ἡμέρας ἡ ἐργασία ἤρχιζεν διὰ λειτουργείας καὶ θείας κοινωνίας καὶ ἐπερατοῦτο δι' ὀλιγολέπτου περὶ τὸ μεσονύκτιον προσευχῆς. Ὁπόσην ὅμως ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν μοὶ ἐνεποίησεν ἡ μεγάλη μεταξύ των ἀγάπη! Καὶ ποσάκις μονολογῶν καὶ θαυμάζων ἐπανέλαβον: πῶς ἀγαπῶσιν ἀλλήλους! Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν διὰ πρώτην φορὰν συνηντῶντο, ἀλλ' ὅμως ἐφαίνετο ὅτι πολυχρόνιος φιλία τοὺς συνέδεεν! Ὁ εἷς Κύριος εἶχεν ἑνώσει αὐτούς, τῇ ἀληθείᾳ, ὅπως καὶ ὅλους τοὺς ἐδῶ κληρικούς, «εἰς ἕν». Ἡ μεταξύ των ἀγάπη, ἥτις σήμερον τόσον ἔχει ψυγῇ παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἐφαίδρυνε τὰ πρόσωπά των, προσέδιδεν ἰδιαιτέραν τινὰ αἴγλην εἰς τὰς συγκεντρώσεις των καὶ προσεμαρτύρει τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν Ἐκείνου, ὁ Ὁποῖος εἰς τὰς τελευταίας πρὸς τοὺς μαθητάς Του ὑποθήκας εἶχεν εἴπει «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».

Ἴσως νὰ ἐρωτήσωσι μετ' ἐμοῦ καὶ οἱ προσφιλεῖς ἀναγνῶσται τῆς «Ἐκκλησίας»: Εἶναι δυνατὸν ὑπὸ τοιούτους ὅρους ποιμαντικὴ ἐργασία νὰ ἀποτύχῃ καὶ νὰ μὴ φέρῃ τὸν ἀναμενόμενον καρπόν; Οὐχὶ βεβαίως! Ὡς εἰς ἄλλην ἀνταπόκρισιν θὰ ἴδωμεν «καὶ καρπὸν φέρει καὶ ὁ καρπὸς μένει» (Ἰω. ιε',16).

† Ἀρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

	Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινά	Ἦχοι
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2	Κυρ. ΙΔ΄ Λουκᾶ	Κυρ. ΚΣΤ΄	Δ΄	α΄
	9	» Ι΄ Λουκᾶ	» Ἁγ. Ἄννης	Ε΄	β΄
	16	» ΙΑ΄ Λουκᾶ	Κυρ. Προπατόρ.	ΣΤ	γ΄
	23	» Π. Χ. Γεννή	Π. Χ.Γεννήσεως	Ζ΄	δ΄
	30	» Μ. Χ. Γέννη.	Μ Χ.Γεννήσεως	Η΄	πλ.α΄

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ «Ἑστία» τῆς 29 Νοεμβρίου ἐδημοσίευσε τὸ ἑξῆς ἄρθρον: «..Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι κ. Πρωθυπουργός, μελετῶν τὸ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον τοῦ ὑπέβαλεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, δὲν θὰ λείψῃ νὰ λάβῃ κάθε δυνατὸν μέτρον διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ὀρθοδόξου Κλήρου. Βεβαίως σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε μόνον ἡ πρωτεύουσα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Δημοκρατίᾳ Ἐκκλησία, καὶ τὰ ἔξοδά της δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιβαρύνουν τὸν Δημόσιον Προϋπολογισμόν. Ἀλλὰ δὲν ἐζήτησε ποτὲ αὐτὸ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία χάρις εἰς τὴν εὐλάβειαν τῶν Ἑλλήνων εἶχε τεραστίαν ἰδικήν της περιουσίαν, δυναμένην ἀπολύτως νὰ ἀρκέσῃ εἰς τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν της. Ἐζήτησε μόνον ἡ Ἐκκλησία, ὅπως τὸ Κράτος περιορίσῃ κάπως τὴν δημευτικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη πολλῶν ἤσκησεν ἐναντίον τῆς περιουσίας της. Ζητεῖ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἀφοῦ τῆς ἐπῆρε ἤδη ἕνα μέρος τῶν κτημάτων της, νὰ βοηθήσῃ σήμερον εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ τὰ ὑπόλοιπα κτήματά της, νὰ τὰ κεφαλαιοποιήσῃ καὶ νὰ δυνηθῇ οὕτω νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐκ τῶν τόκων των τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς καὶ τῶν λειτουρ-

γῶν της. Ἡ ἔνδεια, εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθον οἱ κατώτεροι ἰδίως κληρικοί, εἶνε τόση, ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μείνη ἀσυγκίνητον ἐνώπιον αὐτῆς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τῆς περιφρονήσεως πρὸς κάθε ὑψηλότερον ἰδανικόν, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ κυριαρχῆ κατὰ τὰ ἔτη αὐτά, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο καὶ θὰ ὤφειλε νὰ ἀποτελέση ἕνα πολύτιμον παράγοντα, τὸν κυριώτερον ἴσως, διὰ τὴν ἄμυναν ἐναντίον τῆς γενικῆς αὐτῆς ἐξαχρειώσεως, διὰ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ἰδανικῶν ἐκείνων, ἐναντίον τῶν ὁποίων τόσοι ἐχθροὶ ἑνώνουν τὰ κτυπήματά των. Ἀλλά, βεβαίως, δὲν ἠμπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκπληρώση τὸν ὑψηλὸν αὐτὸν προορισμὸν μὲ τὴν σημερινήν της οἰκονομικὴν κατάστασιν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν λιμώττουν κυριολεκτικῶς οἱ ἱερεῖς καὶ ἐμφανίζουν ἐνώπιον τῶν λαϊκῶν τάξεων ἕνα θέαμα, μὴ δυνάμενον, βεβαίως, νὰ συντελέση εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ γοήτρου τοῦ κλήρου. Μέσα εἰς τὸ γενικὸν πρόγραμμα τῆς ἠθικῆς ἀνορθώσεως τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε νὰ ἐφαρμόση, περιβληθεῖσα διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου, ἡ ἐνίσχυσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κατέχει ἀναμφισβητήτως πρωτεύουσαν θέσιν. Καὶ ὅλοι οἱ πολῖται θὰ ἐπικροτήσουν ἐνθουσιωδῶς κάθε σχετικὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως».

Ὁ Μοναδικός.

Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς πλήθη ἄπειρα ἠκολούθησαν προχθὲς τὸ φέρετρον τῆς σοροῦ του μὲ ἀγάπην πρωτοφανῆ καὶ συμπάθειαν καὶ συγκίνησιν, μὲ δάκρυα πένθους ἀληθοῦς· διότι ὁ Σπῦρος Ματσούκας ὑπῆρξεν ὁ μοναδικὸς πανελλήνιος φίλος κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας δεκαετηρίδας, ὁ οἰκεῖος τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων, ὁ ἰσάδελφος παντὸς Ἕλληνος ὅπου δήποτε γῆς ἐγκατεστημένου. Μεταβαλὼν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς ἔνδυμα καὶ εἰς βακτηρίαν τὸν τίμιον Σταυρόν, ἔμπλεως διηνεκῶς ἐνθουσιασμοῦ ἀλωφήτου, ἐκχυνομένου εἰς ποίησιν ἰδιότυπον, μηδέποτε γνωρίζων ἀνάπαυσιν, περιεφέρετο πλάνης καθ' ὅλην του τὴν ζωήν, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, ἀσχέτως πρὸς τὰς ὥρας τοῦ καύσωνος καὶ τοῦ ψύχους, ἀνέστιος πάντοτε καὶ πάντων ὁπουδήποτε εὐπρόσδεκτος καὶ πιστὸς ξένος, μὲ τὸ μειδίαμα τῆς οἰκειότητος εἰς τὰ χείλη καὶ τὴν θέρμην τοῦ αἰσθήματος εἰς τὰ στήθη του. Τοποθετήσας τὸν λογισμὸν μεταξὺ τῶν πετάλλων τῆς πάντοτε ἀνθούσης καρδίας του ἐθέρμαινε τοὺς πάντας διὰ τοῦ ἀσβέστου ἐνθουσιασμοῦ του εἰς πάσας τὰς διαβάσεις του καὶ τὰς ἐπισκέψεις του καὶ εἰς πάσας του τὰς ἀποδημίας. Ὑπῆρξεν ὁ ἀστείρευτος κρατὴρ τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς θρησκείας, ὁ διὰ τῶν ποιητικῶν του ἀποστροφῶν συγκινῶν καὶ τὰ ἄμαχα στήθη ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῶν πατρίων, καὶ στρατοὺς ὁλοκλήρους ἐμπνέων πύρινον ἐνθουσιασμὸν εἰς αὐτοθυσίαν ὑπὲρ τῆς ποτνίας μητρός. Κατὰ τὴν προπολεμικὴν ἐποχήν, εἰς πληθυσμοὺς ἑλληνικοὺς μακρὰν τοῦ πατρίου ἐδάφους μοχθοῦντας καὶ εἰς ἐδάφη, ὅπου δὲν ἐπάτησεν ἱερέως Ἕλληνος πούς, ὁ Σπῦρος Ματσούκας ἐγνώριζε νὰ κομίζη τὰ σύμβολα τῆς πατρίδος καὶ τῆς θρησκείας, νὰ προκαλῆ δάκρυα τῶν ὡραιοτέρων, ὑψηλοτέρων καὶ εὐγενεστέρων αἰσθημάτων καὶ νὰ μεταβάλλῃ τοὺς πτωχοὺς εἰς δωρητὰς τῆς πατρίδος, τοὺς πλουσίους εἰς φιλοτίμους τῶν ἀναγκῶν της βοηθούς, καὶ τοὺς φιλαργύρους εἰς ἐθνικοὺς εὐεργέτας. Διαρκούντων τῶν πατριωτικῶν μας πολέμων ὁ Ματσούκας ἦτο ὁ στρατιωτης τῶν ἐστρατευμένων εἰς πάντα τὰ μέτωπα, ὁ παρήγορος στρατιώτης καὶ ὁ ἀκατάβλητος ἐνθουσιαστής. Ἡ δὲ ἐπελθοῦσα εἰρήνη μεταβαλοῦσα τὸν στρατιώτην εἰς προστάτην τῆς μεταπολεμικῆς ὀρφανίας, ἔβλεπεν αὐτὸν ὡς ἱδρυτὴν τοῦ «Λευκοῦ Σταυροῦ», εὐεργέτην καὶ προικιστὴν καὶ παράνυμφον καὶ πατέρα ἑκατοντάδων ὀρφανῶν παρθένων, διαρκῆ ἀλλ' ἀγαπητὸν τῶν πάντων ὑπὲρ αὐτῶν ἐνοχλητὴν καὶ ἐπαίτην εὐπρόσδεκτον, διότι ἦτο πασίγνωστος τῆς ποιητικῆς ζητείας ὁ συμπαθὴς σκοπός. Δὲν ὑπάρχει Ἕλλην ἀγνοῶν τὸ ὄνομα τοῦ Ματσούκα, ἡ ἰδιοτυπία δὲ τῆς ζωῆς του ἀποτελεῖ μετὰ τῆς πανελληνίου δημοτικότητός του τὴν μοναδικότητα τοῦ ἐκλιπόντος πανελληνίου φίλου. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐσταλάχθησαν ἁγνὰ καὶ εἰλικρινῆ τὰ δάκρυα τοῦ ἀκολουθήσαντος τὴν ἐκφοράν του ἀπείρου πλήθους. Σπανίως ἡ Ἐκκλησία συνώδευσε μετὰ τόσης συγκινήσεως σκῆνος ὡς τὸ λείψανον τοῦ Σπύρου Ματσούκα, καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν διὰ τῶν φλογερῶν στίχων του ἐμπνεύσαντος τὴν ἐμμονὴν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἁγίαν των πάτριον θρησκείαν.

Ὁ «Χρυσοῦς Κανών».

Τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ, 2 Δεκ., ἀνὰ σύμπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων ἐτῶν γνώριμος τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησίας» διεθνὴς «Χρυσοῦς Κανών», τελευταίαν ταύτην φορὰν ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς. Ἔστι δὲ «Χρυσοῦς Κανών» ἡ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἡμέραν ἀπόφασις ἑκάστου νὰ τραφῇ διὰ γεύματος λιτοῦ, ὁμοίου πρὸς τὸ γεῦμα τὸ προσφερόμενον εἰς τὰ ὀρφανὰ τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς ὑπὸ τῶν προστατευουσῶν αὐτὰ Ὀργανώσεων, ἵνα τὸ ὑπόλοιπον τῆς διὰ τακτικὸν γεῦμα δαπάνης διατεθῇ ὑπὲρ τῆς περιθάλψεως τῶν ἐν λόγῳ ὀρφανῶν. 50

χριστιανικαὶ χῶραι μέχρι τοῦ νῦν τηρήσασαι τὸν Κανόνα τοῦτον ἐξῳκονόμησαν ὑπὲρ τὰ 105.000.000 δολλαρίων καὶ ἔσωσαν οὕτω 133 ὀρφανά. Ἀποτελεῖ λοιπὸν ὁ διεθνὴς «Χρυσοῦς Κανὼν» μίαν θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς πάντας τοὺς λαοὺς ἵνα οἱ ἰσχυροὶ βοηθήσωσι τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ πλούσιοι τοὺς πτωχούς, οἱ τρόφιμοι τῆς εὐμαρείας τοὺς δοκιμαζομένους καὶ δυστυχοῦντας. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ 2 Δεκ. θὰ ἦνε πιθανῶς ἡ τελευταία εὐκαιρία βοηθείας τῶν ὀρφανῶν τῆς καθ' ἡμῆς Ἀνατολῆς, ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην μείζων γενναιοφροσύνη ἢ κατὰ τὰ προηγούμενά ἔτη, ἵνα ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρυτέρα παρασχεθῇ ἡ βοήθεια εἰς τὰ ὀρφανά.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθε κατὰ τὴν λήξασαν Ἑβδομάδα εἰς τρεῖς τακτικὰς συνεδρίας.

—Διὰ Π. Διατάγματος ἀνεσυνεστάθη ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῆς Μονῆς Φανερωμένης Σαλαμῖνος ἡ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἀρχαιοτάτη καὶ ἔνδοξος Μονὴ τοῦ ὁσίου Μελετίου, ἥτις ἱδρύθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸν ιβ'. αἰῶνα ἐπὶ τοῦ ὄρους Μυοπόλεως ἐν τοῖς ὁρίοις Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ὑπὸ τοῦ ἐκ Μουταλάσκας τῆς Καππαδοκίας ὁσίου Μελετίου (†1105) ὅστις τῇ προστασίᾳ τῶν αὐτοκρατόρων ΚΠόλεως ἀνεκαίνισε μὲν τὸν μοναχικὸν βίον ἐν Ἑλλάδι κατέστησε δὲ τὴν Μονὴν αὐτοῦ μέγα κέντρον θρησκευτικῆς ζωῆς. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κατήρτισε τὸ πρῶτον ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἀνασυσταθείσης Μονῆς ἐκ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Πολυκάρπου Λιώση καὶ τῶν μοναχῶν Ἀντωνίου Γκίνη καὶ Δαυῒδ Κουβέλα, ἁπάντων ἀποσπασθέντων ἐκ τῆς Μονῆς Φανερωμένης.

—Ἀφίκοντο εἰς Ἀθήνας τυχόντες κανονικῆς ἀδείας οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ἰωαννίνων Σπυρίδων, Κασσανδρείας Εἰρηναῖος καὶ Ἄρτης Σπυρίδων.

—Ὡς γνωστὸν ἐν τῷ ὑποβληθέντι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νομοσχεδίῳ περὶ Γερουσίας ἀνεγράφη διάταξις περὶ ἀντιπροσωπεύσεως τῆς Ἐκκλησίας διὰ δύο ἱεραρχῶν. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε κατὰ πλειοψηφίαν τὴν διάταξιν. Ἐκ τῆς σχετικῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἀρυόμεθα τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά» : «Εἰδικώτερον δὲ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ κλήρου ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου ἀπερρίφθη διὰ πλειοψηφίας, φρονούσης ὅτι ἐξ εὐλαβείας ἀκριβῶς πρὸς τὸν κλῆρον ὀφείλομεν ν' ἀποτρέψωμεν τὴν ἀνάμιξιν οὐτοῦ εἰς τὸν ἐνεργὸν πολιτικὸν βίον, ἐκ τῆς ὁποίας μόνον ζημία καὶ φθορὰ τοῦ κύρους αὐτοῦ καὶ ἐκτροπὴ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς του δύναται νὰ προκύψῃ».

Ὁ ·. **Ν. Μπακόπουλος** διετύπωσεν ὡς ἀκολούθως τὴν γνώμην τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως : «Τασσόμεθα κατὰ τῆς προνομιακῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἱεραρχίας, οὐ μόνον διότι εἶναι τελείως ἀσυμβίβαστος αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν γενικῶς καὶ διὰ τὰς ἑλληνικὰς συνθήκας εἰδικώτερον ὀλεθρία ἡ ἀνάμιξις τῶν λειτουργῶν τῆς θρησκείας εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν μὲ τοὺς ὀξεῖς ἀγῶνας της, ἐξικνουμένους καὶ μέχρι τῶν προσωπικῶν προστριβῶν· διότι πλὴν τούτου ἡ Ἱεραρχία οὐδὲν κοινωνικὸν ὁμαδικὸν συμφέρον ἐκπροσωπεῖ, οὐδὲ κἂν ὅλον τὸν κλῆρον τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσωπεύει, οὔτε δ' ἄλλως ὑπάρχουν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι συμφέροντα χωρίζοντα τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τὴν Πολιτείαν». Ἡ μειοψηφία ψηφίσασα τὴν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱεραρχίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψει της, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ σχεδίου νόμου ἀναφερομένων λόγων σκοπιμότητος, καὶ τὸ ὅτι παρέχεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν ὀφειλομένην ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην. Κατὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν, δι' ἧς ἐβάδισε πρὸς τὴν ἐλευθερίαν του, ἡ Ἱεραρχία ἐκράτησεν ἄσβεστον τὴν φλόγα τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς πίστεως, ἀρρήκτως συνυφασμένας τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην. Ὅταν δὲ ἡ χαραυγὴ τῆς Ἐθνικῆς παλιγγενεσίας ἐφώτισε μικρὸν μόνον μέρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ἀπομείνας ὑπόδουλος τοιοῦτος ἐπὶ αἰῶνα ὁλόκληρον ἐποδηγετήθη εἰς τὴν πολιτικήν, κοινωνικὴν καὶ θρησκευτικήν του συνοχήν, καὶ τὴν αὐτοδιοίκησιν παρὰ τῆς Ἱεραρχίας, ἥτις καὶ θυσίας αἵματος προσέφερε πολλάκις εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος. Ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας, καθ' ἣν διὰ τῆς εἰσόδου τῆς Ἱεραρχίας εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπάρχει φόβος ἀπαρχῆς πολικῆς διαμάχης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι χάριν τῆς περισώσεως τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἔδει νὰ ἀποκλεισθοῦν οἱ Ἱεράρχαι ἐκ τῆς Γερουσίας, εἶναι βεβαίως σεβαστή. Ὑπάρχει ἐν τούτοις τρόπος ἀπομακρύνσεως τοῦ φόβου τούτου, διὰ τροπολογίας τοῦ τίτλου ΙΙΙ, ὡς ἑξῆς: Οἱ ὑπὸ στοιχεῖον Β' (ἄρθρον 1) γερουσιασταὶ ἐκλέγονται διὰ τρία ἔτη ὑπὸ τῶν 118 μελῶν τῆς Γερουσίας, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ διὰ ψηφοδελτίων».

—Ὁ τέως ἱερομόναχος Ἀρσένιος Σακελάρης, χρηματίσας ἐφημέριος τοῦ χωρίου Βράχα τῆς Φθιώτιδος πρὸ καιροῦ δὲ καθαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου δι' ἀπείθειαν καὶ φατριασμὸν ἐξ ἀφορμῆς τῆς διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου, καὶ καταφρονήσας τὴν ἀπό-

φασιν αὐτῆς, ἐξηκολούθησεν ἱερουργῶν ὡς ἱερεὺς καὶ σκανδαλίζων τὸν λαὸν διὰ τὸ ἡμερολόγιον. Ὅθεν κατεδικάσθη καὶ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Λαμίας ἐπὶ ἀντιποιήσει ἀξιώματος. Τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, εἰς ὃ προσέφυγε, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην 28 τρ. μ. ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν, καταδικάσαν αὐτὸν εἰς τετράμηνον φυλακήν.

—Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐν τῷ ρωσικῷ ναῷ ἐνώπιον ὁμηγύρεως ἐκλεκτῆς, ἰδίᾳ τῆς ρωσικῆς παροικίας, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου καί τινων ρωσομαθῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ παρ' ἡμῖν πρόσφυξ ὑφηγητὴς τῆς κλασικῆς φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Κιέβου καὶ καθηγητὴς τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ρωσικοῦ γυμνασίου κ. Ν. Π. Μιχαήλωφ ὡμίλησε περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ βυζαντινῇ εἰκονογραφίᾳ καὶ τῆς ἀπεικονίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ρωσικῇ τέχνῃ. Δύο θεμελιώδεις καὶ ἀντιθέτους κατευθύνσεις διέκρινεν ὁ ὁμιλητὴς ἀνέκαθεν ἐν τῇ χριστιανικῇ τέχνῃ κρατησάσας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωστῶν χωρίων τοῦ Ἡσαΐου, μεθ' ὃ ἀνέφερε κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τοὺς ἐμφανισθέντας ἐν τῇ τέχνῃ τύπους: τὴν ἀλληγορικὴν κατὰ τὸν α' αἰ. ἀπεικόνισιν τοῦ προσώπου τοῦ Ι. Χ. (Λεντούλλιος), τὸν συρο-αἰγυπτιακὸν τύπον (σαρκοφάγος Ραβένης), τὸν τύπον τῶν κατακομβῶν, κλ. Κατόπιν ἀνεκοίνωσε τὰς διαφόρους περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ι. Χ. ἱστορικὰς εἰδήσεις τοῦ Ἰω. Δαμασκηνοῦ, τοῦ Νικηφόρου Καλλίστου, τοῦ Ἀνσέλμου κλπ., μεταβὰς δ' εἰς τὴν βυζαντινὴν τέχνην ἐξήγησε τοὺς παράγοντας τοῦ βυζαντινοῦ τύπου, ὧν τὰς διαδοχικὰς ἀπεικονίσεις ἐμνημόνευσε λεπτομερῶς μέχρι καὶ τῆς πανσεληνείου. Ἐν τέλει, μετὰ τὴν μνείαν καὶ τῶν ἀχειροποιήτων λεγομένων εἰκόνων, ἀνέφερε τὸν ρωσικὸν τύπον τῆς τε ρωσικῆς ζωγραφικῆς τέχνης καὶ τῆς ρωσικῆς φιλολογίας, ἐμφανίζοντα τὸν Κύριον ἡμῶν ἀσώματον οὐράνιον ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ ἐν ταὐτῷ πολὺ πλησίον ἡμῶν ἢ μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περιπατοῦντα. Ὁ ἀγορητὴς ἐδέχθη τὰ εἰλικρινῆ συγχαρητήρια τοῦ ἀκροατηρίου διὰ τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν διάλεξίν του.

—Πλὴν τῆς ἐξ 20 χιλιάδων δραχμῶν δωρεᾶς πρὸς τὸ ἀρτισύστατον «Φιλόπτωχον ταμεῖον τῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης», ἄλλος φιλόπτωχος Λέσβιος, ὁ κ. Π. Λουκᾶς, εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ἔσπευσε νὰ δωρήσῃ εἰς αὐτὸ τὸ ἐξ 28.000 στρεμμάτων δάσος του κείμενον ἐν τῇ θέσει Λάμπου-Μῦλοι τῆς Ἁγιάσσου. Τοιουτοτρόπως κατ' αὐτὰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἱδρύσεώς του τὸ Ταμεῖον ἀπέκτησεν εὐρωστίαν οἰκονομικὴν πρωτοφανῆ, καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων δ' ἀπεδείχθη πόσον καλῶς ὁ σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην κατεῖδε καὶ τὰς φιλοπτώχους ἐψυχολόγησε διαθέσεις τῶν ἐκ τοῦ ποιμνίου του εὐπορούντων.

—Οἱ Ρῶσοι μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπέλυσαν ἐγκύκλιον εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὀρθοδόξους ὁμοεθνεῖς των παρακαλοῦντες ὅπως σπεύσωσιν εἰς βοήθειαν ὑλικὴν τῶν πενομένων μοναζόντων ἀδελφῶν, ἀνερχομένων εἰς 464 καὶ στερουμένων ἐνδυμασίας καὶ τροφῆς.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡ ἐν Λονδίνῳ «Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπεία ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς δημοτικαῖς σχολαῖς ἐν χρήσει βιβλίων» ἐν εἰδικῷ αὐτῆς ὑπομνήματι περὶ τῆς ἐν αὐταῖς διδασκαλίας ἐκθέτει τὰ ἀκόλουθα περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν παιδίων: «Θεωροῦμεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων δι' ἀντιτύπων τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶνε λίαν σπουδαῖον. Ἀνεξαρτήτως τῆς πανθομολογουμένης ἀξίας τῆς ἀναγνώσεως τῆς Βίβλου πρὸς κατ' ἰδίαν θρησκευτικὴν μάθησιν, εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι διὰ τὸν ἀγγλόπαιδα ἡ ἁγ. Γραφὴ ἀποτελεῖ τὴν ἀρίστην εἰσαγωγὴν εἰς τὰς εὐγενεστέρας παραδόσεις τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης. Μέγιστον μέρος τῆς ἡμετέρας φιλολογίας ἀποτελεῖ ἀψευδῆ μαρτυρίαν τῆς πλαστικῆς της δυνάμεως, δὲν λέγομεν δ' ὑπερβολὴν σημειοῦντες ὅτι μέγα μέρος καὶ αὐτῆς τῆς καθημερινῆς συνομιλίας μας δυσκόλως εἶνε δυνατὸν νὰ γείνῃ καταληπτὸν ἄνευ γνώσεώς τινος τῆς γλώσσης καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς Ἁγ. Γραφῆς.... Φρονοῦμεν ὅτι ἓν ἢ πλείονα ἀντίτυπα αὐτῆς καλοτυπωμένα πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἑκάστου σχολείου, εἰς ἕκαστον δὲ παιδίον πρέπει νὰ δίδεται ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον ἑνὸς τμήματος τῆς ἁγ. Γραφῆς ἢ καὶ περισσοτέρων. Σκόπιμον εἶνε ἐπ' ἴσης νὰ καταρτισθῇ μία καλὴ ἀνθολογία τῶν ἀρίστων περικοπῶν τῆς ἁγ. Γραφῆς εἰς τιμὴν λίαν εὐθηνήν».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἱερὸς ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς. Οἰκονομικὸν ἔτος 1927—1928. Ἀπολογισμός, Λογοδοτική Ἔκθεσις, Συγκριτικοὶ πίναχες, Γενικὴ Συνέλευσις ἐνοριτῶν. Ἀθῆναι.

Κωνστ. Ἀμάντου, Σιναϊτικὰ μνημεῖα ἀνέκδοτα. Παράρτημα τῶν «Ἑλληνικῶν». Ἀθῆναι.—Τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἶνε μέρος μόνον ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου αὐτῶν ἀντιγραφέντων ἐν Σινᾶ, ὅπου εἶχε ταξηδεύσει κατὰ παράκλησιν τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου Πορφυρίου Β' πρὸς μελέτην τῆς ἱστορίας τοῦ Σινᾶ.

Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Εὐλόγιος Κουρίλας, Λαυριώτης, ἀγγέλει προσεχῆ τὴν ἔκδοσιν ἔργου αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ Καυσοκαλύβια. Ἡ ἐν Ἁγίῳ ὄρει Σκήτη τῆς Λαύρας», ἀποτελεσθησομένου ἐκ 15 περίπου τυπ. φύλλων ἐπὶ ἀρίστου χάρτου μετ' εἰκόνων. Τιμᾶται δρχ. 50 (δολλάρ. 1), καὶ ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Διευθυντής: ΓΡΗΓ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ. Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικος» Ὁδὸς Σταδίου 44 — Ἀθῆναι